

Nappal is töltheted

A tevékenység rövid leírása: A napenergia tárolásának és felhasználásának vizsgálata egy napelemes kerti lámpa segítségével.

Cél: A tanuló legyen képes felismerni a napenergia-termelés, -tárolás és -töltés alkatrészeit egy napelemes kerti lámpában. Ismerje meg a töltés és a fogyasztás fogalmát.

Tantervi kapcsolódás: Az energia: Erőforrások energiatermelésben betöltött szerepe

Tantárgyi kapcsolódás: technika és tervezés

Megismerési módszer: megfigyelés, vizsgálat

Anyag, eszköz: napelemes (solar) kerti lámpa, hegyes olló vagy csavarhúzó, telefon (fényképezéshez)

Időigény: 45 perc

TEVÉKENYSÉG MENETE

- A tanulók alkossanak kis csoportokat!
- A napelemes lámpák legyenek előzetesen feltöltve!
- Először a tanulók kapcsolják be a lámpát, és figyeljék meg, hogy a LED csak akkor világít, ha a lámpa felső napeleme le van takarva, vagy kevés fényt kap a teremben! Ezután kapcsolják ki a lámpát! (1. melléklet)
- A legtöbb lámpa alja csak rá van pattintva a fedelére, így egy hegyes tárggyal könnyen le lehet szedni. Óvatosan vegyük ki az elektronikát, nehogy leszakadjanak a vezetékek a nyomtatott áramkörről! (2. melléklet)
- Készítsenek közeli képeket a tanulók a lámpa belsejéről!
- Tanári magyarázat után keressék meg a következő részeket: napelem, akkumulátor, töltő-vezérlő áramkör, LED-es fogyasztó! (3. melléklet)
- Ismertessük a töltés és a lemerítés (fogyasztás) folyamatát! (4. melléklet)
- Keressünk párhuzamokat az elektromos autóval! (töltés, lemerülés, stb.)

Értékelés, következtetés:

A napelemes lámpa kis méretben szinte minden olyan alkatrészt tartalmaz, mint a nagy elektromos autó. Tiszta energiához a napelemekkel tudunk jutni, amit valamilyen eszközben tárolnunk kell. Jelenleg ez az akkumulátor. Innen tudjuk ellátni az elektromos autó motorját, vagy a lámpában a LED-et villamos energiával. Mindkét fogyasztó sokkal jobb hatásfokkal használja fel az energiát, mint a belső égésű motorok! Az előnyök mellett szükséges megemlíteni, hogy az akkumulátor előállítására viszont elég környezetszennyező, illetve az elhasznált akkumulátorok újrahasznosítása még nincs megoldva!

VÁLTOZATOK

Kevés elektronikai munkával egy kis játékautó átalakítható napelemes változatra. A lámpából a LED-et eltávolítjuk, és a kivezetésére forrasztunk 2 vezetéket. Ezt kapcsoljuk rá a kisautó motorjára. (5. melléklet)

HÁTTÉR

Úgy tűnik, hogy a napelemes eszközök szinte nem is szennyezik a környezetet, de legtöbbször nem számolunk az elektronikai hulladékok elhelyezésének problémájával és a gyártás során keletkezett káros környezeti hatásokkal. Erről is érdemes beszélni az órán.

Különösen a lítiumalapú akkumulátorok gyártása nagyon szennyező, és sok energiát igényel. Magának a lítiumnak a bányászása is rengeteg problémát vet fel.

- 1. melléklet:** Napelemes lámpa kikapcsolása
- 2. melléklet:** Kibontott napelemes lámpa
- 3. melléklet:** Napelemes lámpa részei
- 4. melléklet:** Napelemes eszközök töltése, lemerítése
- 5. melléklet:** Napelemes kisautó